

IV KONGRES ELEKTRYKI POLSKIEJ – RAPORT KOŃCOWY

IV Kongres Elektryki Polskiej (IV KEP) odbył się w dniach 6-7 czerwca 2024 roku w Poznaniu i poświęcony był aktualnym problemom transformacji polskiego systemu energetycznego, bezpieczeństwu infrastruktury krytycznej oraz fotonice jako polskiej specjalności w elektronice. Kongres był krajowym spotkaniem przedstawicieli nauki, polityki, kluczowych przedsiębiorstw energetycznych oraz podmiotów branżowych, którzy mają kompetencje i ambicje realnego wpływu na zmiany polskiego systemu energetycznego. Kongres obradował pod hasłem „Energetyka jutra – bezpieczeństwo pokoleń” z wymowną sentencją „Absens carens” („Nieobecni nie mają racji”). Energetyka jutra ma uświadomić i nakreślić strategię działania dla polityków, działaczy samorządowych, specjalistów praktycznie wszystkich obszarów gospodarki narodowej oraz instytucji pozarządowych w celu przeprowadzenia procesu przełomowej transformacji energetycznej Polski.

Bezpieczeństwo pokoleń jest rozumiane głównie na poziomie polskiego społeczeństwa. Oczekuje się określenia struktury i funkcjonalności nowego polskiego systemu energetycznego, w którym nie będą wykorzystywane paliwa kopalne (węgiel kamienny i brunatny, ropa naftowa i gaz ziemny) do celów energetycznych, ale który zapewni bezpieczne warunki do życia przyszłym pokoleniom. Nie zapominając o obecnym pokoleniu, należy zapewnić bezpieczną ścieżkę procesu przejścia z obecnego systemu energetycznego do tego nowego. Jest to bez wątpienia proces długoterminowy (ponad dwadzieścia lat) i ze względu na przełomowość technologiczną wymagający dobrego przygotowania polskiego społeczeństwa. W tym kontekście uwagę skoncentrowano na trzech obszarach tematycznych: „Polska w obliczu transformacji energetycznej”, „Bezpieczeństwo infrastruktury krytycznej” oraz „Fotonika – polska specjalność w elektronice”.

Transformacja energetyczna służy realizacji podstawowego celu, jakim jest osiągnięcie do 2050 roku neutralności klimatycznej. Eliminowanie z miksu surowcowego paliw kopalnych oraz redukcja emisji gazów cieplarnianych wymaga nie tylko uruchamiania nowych, odnawialnych źródeł energii – takich jak elektrownie wiatrowe i słoneczne, ale również ponownego spojrzenia w stronę energetyki jądrowej oraz rozwoju energetyki przemysłowej i prosumenckiej. Kluczowego znaczenia nabiera program budowy magazynów energii, który musi iść w parze z rozwojem OZE. Transformacja energetyczna nie może zamknąć się w obszarze wytwarzania i przesyłu energii, ale musi objąć praktycznie wszystkie sektory gospodarki i wszystkich interesariuszy procesu transformacji. W warunkach silnego uzależnienia polskiej energetyki od generacji opartej na spalaniu węgla transformacja musi wiązać się z ogromnymi inwestycjami i szybkim rozwojem innowacyjnych technologii, co stanowi szansę rozwojową dla całej gospodarki.

Program transformacji energetycznej to plan, którego realizacja obliczona jest na blisko trzy dekady. Powinien zostać przyjęty w drodze szerokiego konsensusu, uzyskać wyraźne poparcie społeczne i nie może być wrażliwy na koniunktury polityczne. Wypracowanie takiego programu

jest wspólnym obowiązkiem i odpowiedzialnością wszystkich sił politycznych w kraju oraz wszystkich podmiotów i organizacji działających w energetycznym łańcuchu wartości.

Agresja Federacji Rosyjskiej na Ukrainę w roku 2022 uświadomiła znaczenie jakie dla funkcjonowania nowoczesnego państwa i społeczeństwa ma utrzymanie infrastruktury krytycznej. Dotyczy to bardzo szerokiego zakresu zagadnień związanych z energetyką, łącznością, obroną narodową, transportem, służbami ratowniczymi, ochroną zdrowia, produkcją żywności, dostawą wody i wielu innych dziedzin. W obszarach związanych z elektroenergetyką szczególne znaczenie ma utrzymanie infrastruktury związanej z generacją, przesyłem i rozdziałem energii elektrycznej. Doświadczenia wojny w Ukrainie stawiają wiele pytań dotyczących bezpieczeństwa infrastruktury krytycznej w Polsce, na które należy znaleźć jednoznaczne odpowiedzi.

Fotonika jest jedną z dziedzin nowoczesnej elektroniki, w której Polska ma osiągnięcia na najwyższym poziomie. Dziedzina ta jest blisko związana z przemysłem wysokich technologii. Rozwój polskiej optoelektroniki rozpoczął się jeszcze w latach siedemdziesiątych ubiegłego stulecia, przyspieszając dynamicznie w pierwszych dwóch dekadach XXI wieku. Sukcesy polskiej fotoniki, wyraźnie zaznaczającej swoją obecność na mapie dokonań zespołów europejskich i światowych, są przede wszystkim zasługą kadry naukowej i technicznej prowadzącej badania na wiodących uczelniach i w ośrodkach przemysłowych. Wśród najważniejszych wymienić można nowatorskie rozwiązania z dziedziny technologii materiałowej półprzewodników, włókien światłowodowych, konstrukcji detektorów i systemów obrazowania oraz ich praktyczne implementacje w szerokiej gamie systemów do zastosowań cywilnych i wojskowych.

Przed Kongresem wydano „Raport otwarcia”, który zawiera merytoryczne aspekty stanowiące bazę do dyskusji problemowych. Są to autorskie opracowania specjalistów w poszczególnych wątkach tematycznych. Wpisuje się to w przyjętą przez Stowarzyszenie Elektryków Polskich rolę stworzenia platformy dyskusyjnej dla wszystkich interesariuszy w przedmiotowym temacie.

IV Kongres Elektryki Polskiej zakończył się sukcesem organizacyjnym oraz merytorycznym. Jest to opinia ponad 340 specjalistów, którzy bezpośrednio uczestniczyli w obradach. Uczestnicy podkreślali niezwykle wysoki poziom prelegentów, moderatorów i panelistów w sesjach plenarnych oraz we wszystkich sesjach tematycznych (33% przedstawiciele firm, samorządów i organizacji pozarządowych, 39% członków różnych stowarzyszeń, 20% profesorów z polskich uczelni, 13% przedstawiciele polskich operatorów systemów elektroenergetycznych).

Kongres był wyjątkowym wydarzeniem dla przyszłości Polski. Tematyka sesji obejmowała cały energetyczny łańcuch wartości: energia konwencjonalna, sektor ciepłowniczy, sektor OZE, energetyka jądrowa, energetyka przemysłowa, energetyka prosumencka, sektor przesyłu i dystrybucji energii, przemysłowy odbiorca energii, aglomeracje miejskie i lokalne samorządy, technologie procesu transformacji i technologie przyszłości, nauka, badania i rozwój oraz legislacja i aspekty prawne. Obecność ekspertów z Ukrainy pozwoliła na bezpośredni przekaz ważnych aspektów w zakresie bezpieczeństwa infrastruktury krytycznej. Goście z Niemiec (VDE) zabierali głos w kwestiach przyszłości europejskich systemów energetycznych.

Udało się stworzyć platformę do wymiany wiedzy, doświadczeń i poglądów przez wszystkich interesariuszy, którzy mają kompetencje i ambicje zmieniania polskiego systemu energetycznego. Kontynuacją tego ważnego dla Polski przedsięwzięcia będzie szeroko zakrojona ogólnopolska

kampania edukacyjno-informacyjna dotyczącą przyszłości energetycznej Polski, w szczególności świadomego użytkowania energii.

Niezależnie od wielu krytycznych ocen dotyczących działań Rządu RP w zakresie transformacji polskiego systemu energetycznego zawartych w „Raporcie otwarcia IV Kongresu Elektryki Polskiej”, w dyskusjach kongresowych oraz w niniejszym **„Raporcie końcowym IV Kongresu Elektryki Polskiej”**, Stowarzyszenie Elektryków Polskich i jego Partnerzy obecni na IV Kongresie Elektryki Polskiej jednoznacznie deklarują współpracę z rządem i parlamentem w celu wdrożenia wniosków z IV Kongresu Elektryki Polskiej i wypracowania dobrej strategii transformacji oraz polityki energetycznej Polski do 2050 roku.

Sławomir Cieślik

Prezes Stowarzyszenia Elektryków Polskich